

instytut
finansów
publicznych

2023

SPRAWOZDANIE
Z DZIAŁALNOŚCI

Spis treści

- 3 Słowo wstępu

- 4 O Instytucie

- 5 Zespół IFP

- 6 Rada Programowa

- 8 Eksperci

- 10 Partnerzy

- 11 Koalicja na rzecz Przywrócenia Przejrzystości Finansów Publicznych

---

- 12 Obywatelski Rzecznik Przejrzystości Finansów Publicznych

---

- 13 Oferta opracowań komercyjnych

- 15 Jak uzdrowić system finansów publicznych – 25 rekomendacji dla rządu

---

- 18 Liczymy się w mediach

- 20 Edukacja i popularyzacja wiedzy o finansach publicznych

- 21 Doceniany głos w debacie publicznej

- 22 O finansach publicznych w środowiskach opiniotwórczych

- 24 Publikacje

- 25 Edukacja i inicjatywy młodzieżowe

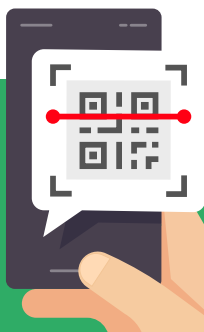

- 28 A w 2024 roku...

- 30 Finanse Instytutu Finansów Publicznych

Kody QR i linki

Każdy kod QR w tym raporcie można *zeskanować swoim telefonem*, aby przejść do internetowych zasobów.

W wersji elektronicznej tego raportu wystarczy *kliknąć kod QR*, który do nich automatycznie przekieruje.

Słowo wstępu

Rozwój społeczeństwa obywatelskiego jest fundamentem demokracji, ale też dobrobytu i bezpieczeństwa obywateli i państwa w XXI wieku. Prężnie działające organizacje pozarządowe, takie jak stowarzyszenia, think tanki, ośrodki badawcze i analityczne, jak również organizacje niosące pomoc, sprawiają, że coraz więcej mieszkańców naszego kraju nie tylko może zadbać o własną pomysłowość, ale również korzystać z narzędzi do wpływania na kształt życia publicznego.

Dlaczego założyliśmy IFP?

- Bo Ministerstwo Finansów ma przewagę informacyjną nad obywatelami
- Bo finanse publiczne stały się alchemią trudną nawet dla ekspertów i dziennikarzy
- Bo przez finanse publiczne realizowane są wszystkie funkcje współczesnego państwa
- Bo nie było dotąd takiego ośrodka, który 24/7 zajmuje się finansami publicznymi
- Bo trzeba przypominać politykom, że rząd nie ma swoich pieniędzy i muszą rozliczać się przed społeczeństwem z wydatków publicznych
- Bo przejrzystość finansów publicznych zawsze będzie zagrożona, tak jak demokracja i praworządność
- Bo potrzebny jest trwały obywatelski rzecznik przejrzystości finansów publicznych

Istniejemy też dlatego, że władze muszą gospodarować pieniędzmi podatników w sposób przejrzysty, uczciwy i kompetentny pod demokratyczną kontrolą. Praworządność to również poszanowanie zasad ustrojowych dotyczących finansów publicznych, które wzmacniają zasady dobrego rządzenia, demokrację.

Nasz zespół, Rada Programowa i sieć ekspertów to połączenie wiedzy, nauki, młodości, doświadczenia i praktyki w resorcie finansów.

Po zaledwie roku istnienia udało nam się wiele osiągnąć w zakresie szerzenia wiedzy o finansach publicznych wśród obywateli. Widzimy, że istnieje ogromne zapotrzebowanie na nasze działania. Spotkaliśmy się z niesamowitą życzliwością i wsparciem ze strony innych organizacji, środowiska akademickiego, darczyńców i wielu osób, których nie sposób wymienić. Wszystkim dziękujemy za zaufanie.

Sławomir Dudek
prezes Zarządu,
główny ekonomista

Patrycja Satora
wiceprezeska
Zarządu

Paweł Wojciechowski
Przewodniczący Rady
Programowej

Instytucie

Instytut Finansów Publicznych to działający na rzecz pożytku publicznego ośrodek analityczny

Reprezentuje interes społeczeństwa i obywateli oraz aktywnie uczestniczy w debacie publicznej. Jest niezależną, niezwiązaną z żadną partią organizacją pozarządową, która stawia sobie za główne cele m.in. monitoring stanu finansów publicznych, fact-checking i przeciwdziałanie populizmowi w życiu publicznym oraz wspieranie demokracji, praworządności i społeczeństwa obywatelskiego. Raporty, analizy, publikacje oraz informacje o wydarzeniach Instytutu znajdują się na stronie www.ifp.org.pl.

Nasza misja jest Ci bliska?

Wspieraj nas finansowo. To dzięki darczyńcom takim jak Ty realizujemy nasze zadania!

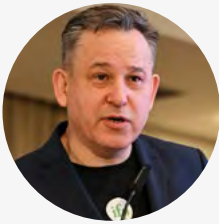
www.ifp.org.pl/wspieraj-nas

” *W bardzo krótkim czasie Instytut zyskał opinię ważnego centrum myśli eksperckiej i głównego ośrodka analizy stanu finansów publicznych w Polsce.*

– PROF. JERZY HAUSNER, BYŁY WICEPREMIER I MINISTER GOSPODARKI,
CZŁONEK RADY PROGRAMOWEJ IFP

Zespół IFP

**DR SŁAWOMIR
DUDEK**

prezes Zarządu,
główny ekonomista

Założyciel Instytutu Finansów Publicznych. Ekspert w zakresie finansów publicznych z ponad 23-letnim doświadczeniem w Ministerstwie Finansów. Przez wiele lat jako dyrektor kierował Departamentem Polityki Makroekonomicznej. Adiunkt w Instytucie Rozwoju Gospodarczego Szkoły Głównej Handlowej. Uznany komentator gospodarczy w mediach branżowych i ogólnoinformacyjnych. Absolwent Akademii Ekonomicznej (ob. Uniwersytetu Ekonomicznego) w Poznaniu. Doktoryzował się w Szkole Głównej Handlowej. Obywatelski Rzecznik Przejrzystości Finansów Publicznych.

**PATRYCJA
SATORA**

wiceprezeska Zarządu

**AGNIESZKA
GRĄTKIEWICZ**

kierowniczka Biura
i Projektów

**DR KONRAD
WALCZYK**

kierownik projektów
naukowych

**URSZULA
RYBICKA**

kierowniczka ds.
komunikacji

**MARCIN
GRYGO**

młodszy analityk

**NATALIA
MIODUSZEWSKA**

specjalistka ds.
komunikacji
internetowej

**JAN
STAROSTA**

młodszy ekonomista
(do grudnia 2023 r.)

**KACPER
WOJDA**

asystent Zarządu

Rada Programowa

Rada Programowa Instytutu Finansów Publicznych pełni funkcję doradczą. W jej skład wchodzi uznani ekonomiści, doświadczeni urzędnicy państwowi, wieloletni nauczyciele akademicki. Instytut Finansów Publicznych korzysta z bogatego doświadczenia członków Rady Programowej, którzy opiniują i oceniają kierunki działania i prowadzone programy.

PROF. PAWEŁ WOJCIECHOWSKI, Przewodniczący Rady Programowej

Ekonomista, menedżer, nauczyciel akademicki. W latach 2006–2020 pełnił funkcje: ministra finansów, wiceministra spraw zagranicznych, doradcy premiera, prezesa Polskiej Agencji Informacji i Inwestycji Zagranicznych, ambasadora przy OECD oraz głównego ekonomisty ZUS. W latach 1999–2005 był prezesem PTE Allianz Polska S.A. Przewodniczący Rady Nadzorczej Poczty Polskiej S.A.

PROF. ELŻBIETA ADAMOWICZ

Wieloletnia dyrektor Instytutu Rozwoju Gospodarczego w Szkole Głównej Handlowej (SGH). Ekspertka w zakresie polityki makroekonomicznej i koniunktury gospodarczej.

PROF. DR HAB. MAREK BELKA

Dwukrotnie pełnił funkcję wicepremiera i ministra finansów: w 1997 r. w rządzie Włodzimierza Cimoszewicza oraz w latach 2001–2002 w rządzie Leszka Mille-ra. W latach 2004–2005 był premierem rządu RP. Pełnił funkcję Prezesa Narodowego Banku Polskiego (2010–2016). W latach 2003–2004 był szefem Koalicyjnej Rady Koordynacji Międzynarodowej w Iraku (2003), a następnie dyrektorem ds. polityki gospodarczej w Tymczasowych Władzach Koalicyjnych w Iraku. Od 2006 do 2008 roku pracował jako Sekretarz Wykonawczy Komisji Gospodarczej ONZ ds. Europy (UNECE), a od listopada 2008 r. był dyrektorem Departamentu Europejskiego Międzynarodowego Funduszu Walutowego. Poseł do Parlamentu Europejskiego w kadencji 2019–2024.

DR MIROSŁAW GRONICKI

Ekonomista, minister finansów w rządzie Marka Belki. Pracował w organizacjach międzynarodowych, takich jak: Bank Światowy, ONZ i UE. W 2010 roku prezydent RP Lech Kaczyński powołał go na członka Narodowej Rady Rozwoju.

PROF. JERZY HAUSNER

Ekonomista i polityk, profesor nauk ekonomicznych. W latach 2001–2005 poseł na Sejm IV kadencji oraz minister w rządach Leszka Millera i Marka Belki. Wiceprezes Rady Ministrów (2003–2005). Członek Rady Polityki Pieniężnej w kadencji 2010–2016. Należy do Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego. Przewodniczący rady Fundacji Gospodarki i Administracji Publicznej.

DR STANISŁAW KLUZA

Ekonomista, minister finansów w rządzie Jarosława Kaczyńskiego, pierwszy przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego (2006–2011). Adiunkt w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie. Stypendysta Fundacji na rzecz Nauki Polskiej oraz Programu Fulbrighta.

LUDWIK KOTECKI

Ekonomista i urzędnik państwowy. W latach 2008–2012 był podsekretarzem i sekretarzem stanu w Ministerstwie Finansów. Wcześniej – zastępca dyrektora Polityki Finansowej, Analiz i Statystyki w tym urzędzie. W latach 2009–2012 pełnił funkcję pełnomocnika rządu do spraw wprowadzenia euro przez Rzeczpospolitą Polską.

PROF. CEZARY WÓJCIK

Profesor ekonomii i przywództwa Szkoły Głównej Handlowej, Założyciel i Dyrektor Center for Leadership, visiting scholar na uniwersytetach Harvarda, Berkeley, Melbourne, Glasgow i in.

” *Instytut Finansów Publicznych to instytucja, której w Polsce bardzo brakowało. Nie było do tej pory ośrodka tak fachowo tłumaczącego opinii publicznej zagrożenia budżetu państwa, struktury wydatków czy poziomu zadłużenia naszego kraju. Wiedza i świadomość są wciąż potężnymi narzędziami w walce z powszechnie otaczającym nas kłamstwem. Dlatego też warto śledzić publikacje IFP, by nigdy już nie dać się omamić czułym słówkom polityków. Powodzenia, IFP!*

– DAMIAN SZYMAŃSKI, WICESZEF I DZIENNIKARZ MONEY.PL,
NAJWIĘKSZEGO MEDIUM BIZNESOWEGO W POLSCE

Eksperci

200

LAT DOŚWIADCZENIA ŁĄCZNIE

Sieć ekspertów IFP to ponad
200 lat doświadczenia
w resorcie finansów

Nie zamykamy się we własnym gronie. Używamy określenia „think net”, aby podkreślić naszą otwartość. To nas wyróżnia spośród tradycyjnych instytucji badawczych i analitycznych.

Współpracują z nami:

DR ISTVÁN JÁNOS TÓTH, wykładowca w Instytucie Ekonomii Węgierskiej Sieci Badawczej HUN-REN, założyciel i dyrektor Centrum Badań nad Korupcją w Budapeszcie (CRCB).

PROF. PIOTR BIAŁOWOLSKI, profesor Akademii Leona Koźmińskiego (Katedra Ekonomii), pracownik naukowy Harvard University.

DR PAWEŁ BIAŁYNICKI-BIRULA, doktor nauk ekonomicznych, prawnik, adiunkt w Kolegium Gospodarki i Administracji Publicznej na Uniwersytecie Ekonomicznym w Krakowie.

DR ANDRZEJ BRATKOWSKI, doktor nauk ekonomicznych, wiceprezes Narodowego Banku Polskiego (2001-2004), członek Rady Polityki Pieniężnej (2010-2016).

WOJCIECH BRONICKI, wieloletni dyrektor Departamentu Podatku Akcyzowego w Ministerstwie Finansów. Reprezentował stanowisko rządu przed najważniejszymi organami w Polsce i Unii Europejskiej.

DR HAB. SŁAWOMIR KALINOWSKI, ekonomista, profesor w Instytucie Rozwoju Wsi i Rolnictwa Polskiej Akademii Nauk. Kierownik Zakładu Ekonomii Wsi. Sekretarz Rady Naukowej IRWiR PAN.

DR MICHAŁ KEMPA, doktor ekonomii z praktycznym doświadczeniem w zakresie analizy polityki i ocen skutków regulacji. Naczelnik Wydziału Analiz Makroekonomicznych w Ministerstwie Finansów (2009-2012).

Każda instalacja elektryczna – domowa czy samochodowa – dla własnej trwałości i bezpieczeństwa jej użytkowników musi mieć bezpiecznik. Tym bardziej taki bezpiecznik powinien posiadać system finansów publicznych, w którym rząd i władze samorządów obracają setkami miliardów naszych – podatników złotych. Taką rolę mogą pełnić niezależne od rządu think tanki, jak Instytut Finansów Publicznych.

– KONRAD SADURSKI, TYGODNIK NEWSWEEK

BOGDAN KLIMASZEWSKI, zastępca dyrektora Biura Długu i Restrukturyzacji Wierzytelności w Urzędzie m. st. Warszawy. Wcześniej związany z Ministerstwem Finansów – m.in. jako zastępca dyrektora Departamentu Długu Publicznego. Były członek Rady Nadzorczej Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie.

DR DOMINIK KORNILUK, wieloletni pracownik Ministerstwa Finansów. Pracował m.in. jako kierownik Zespołu Analiz Fiskalnych w Departamencie Polityki Makroekonomicznej.

MARCIN KOWALCZYK, kierownik Zespołu Klimatycznego w WWF Polska. Przez 14 lat pracował w Ministerstwie Finansów, zajmując się sprawami energii i klimatu.

DR TOMASZ LASOCKI, prawnik, adiunkt w Katedrze Prawa Ubezpieczeń na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego.

DR ŁUKASZ OLEJNIK, doktor nauk społecznych, adiunkt w Instytucie Rozwoju Gospodarczego w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie. Wieloletni pracownik Narodowego Banku Polskiego. Jego zainteresowania naukowe obejmują makroekonomię, politykę fiskalną, finanse publiczne i ekonomię polityczną.

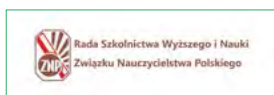
DR MAREK RADZIKOWSKI, doktor ekonomii, Vice President w J.P. Morgan, adiunkt w Katedrze Międzynarodowych Studiów Porównawczych Szkoły Głównej Handlowej.

GRZEGORZ ZIEMNIAK, ekspert w obszarach ochrony zdrowia, przemysłu farmaceutycznego i wyrobów medycznych oraz gospodarki zdrowotnej. Współzałożyciel i partner Instytutu Zdrowia i Demokracji.

Partnerzy

Wierzymy, że różnorodność doświadczeń, punktów widzenia i interdyscyplinarność sprzyjają realizacji projektów naukowych i analitycznych.

W pierwszym roku działalności Instytut Finansów Publicznych nawiązał współpracę z licznymi organizacjami w kraju i za granicą.

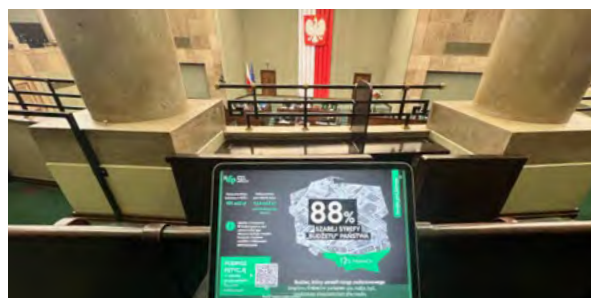
Koalicja na rzecz Przywrócenia Przejrzystości Finansów Publicznych

„Budżet państwa jest instytucją konstytucyjną i wymaga szczególnej ochrony. Ani pandemia, ani wojna nie usprawiedliwiają umniejszania jego rangi, wyprowadzania spod kontroli społecznej ogromnych kwot wydatków publicznych oraz stosowania kreatywnych trików księgowych w celu zaniżania deficytu budżetowego i omijania reguł budżetowych.

W związku z tym apelujemy o podjęcie natychmiastowych działań organizacyjnych i legislacyjnych:

- zabraniających stosowania zabiegów księgowych w celu zaniżania deficytu budżetowego,
- przywracających pełną kontrolę Parlamentu, a co za tym idzie – kontrolę społeczną nad pełnym, prawdziwym budżetem państwa”.

Pod tymi słowami *Apelu o przywrócenie przejrzystości finansów publicznych* podpisało się ponad 60 ekonomistów, prawników, osób zaangażowanych w pracę na rzecz państwa polskiego, wśród nich prof. Adam Bodnar, były premier prof. Marek Belka, dwaj byli wicepremierzy: prof. Jerzy Hausner i prof. Jacek Rostowski, 9 byłych ministrów finansów, 5 byłych wiceministrów finansów, a także kilkanaście organizacji obywatelskich i think tanków. Razem tworzą oni *Koalicję na rzecz przejrzystości finansów publicznych* i deklarują wsparcie dla działań Obywatelskiego Rzecznika Przejrzystości Finansów Publicznych.

” *Od przejrzystości finansów publicznych zależy realizacja praw i wolności człowieka i obywatela. Duża część z nich, zwłaszcza prawa socjalne, zależy od kondycji budżetu państwa. Nie można zapewnić prawa do zdrowia, prawa do edukacji czy prawa do zabezpieczenia społecznego bez wsparcia i finansowania publicznego. Jeśli rząd zaciąga długi w sposób nieprzejrzysty, to obywatele nie mają pewności, czy wystarczy pieniędzy na realizację ich praw. Co gorsza, jeśli nastąpi katastrofa w finansach publicznych, to właśnie na obywatelach i ich prawach władza będzie przede wszystkim oszczędzać. Dlatego tak ważne są społeczne inicjatywy postulujące przejrzystość i jawność finansów publicznych.*

– PROF. ADAM BODNAR, BYŁY RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH, MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

Obywatelski Rzecznik Przejrzystości Finansów Publicznych

Kampania RPF ma na celu wskazywanie zagrożeń dla obywateli wynikających z braku przejrzystości w finansach publicznych.

RPF występuje z apelami do władz oraz opracowuje #AlertyRPF skierowane do obywateli.

Oferta opracowań komercyjnych

Instytut Finansów Publicznych obok swojej działalności misyjnej wykonuje ekspertyzy i analizy na zlecenie instytucji oraz innych podmiotów. Opracowania mogą dotyczyć różnych aspektów gospodarki w tym w szczególności ich wpływu na finanse publiczne.

Wszystkie opracowania zespół Instytutu realizuje w sposób rzetelny, z należytą starannością i uczciwością. Opinie naszych ekspertów oparte są na wiedzy i zweryfikowanych informacjach, a nie osobistych poglądach lub preferencjach.

W działalności analitycznej Instytut Finansów Publicznych kieruje się zasadami i wytycznymi zawartymi w *Dobrych zwyczajach w nauce*, wydanych przez Komitet Etyki, działający przy Prezydium Polskiej Akademii Nauk.

Zastrzegamy sobie prawo do niezależności w doborze narzędzi badawczych oraz w formułowaniu wniosków.

Bierzemy odpowiedzialność wyłącznie za wyniki opracowanych przez nasz zespół analiz, a nie za sposób ich wykorzystania przez zleceniodawców lub inne strony.

Kontakt w sprawie oferty opracowań: biuro@ifp.org.pl

Zapraszamy do współpracy!

Kamieniem węgielnym reformy finansów publicznych jest przywrócenie ustawie budżetowej jej konstytucyjnej rangi. To oznacza definitywny koniec funduszy przy Banku Gospodarstwa Krajowego i Polskim Funduszu Rozwoju, generujących zadłużenie i wydających środki publiczne poza kontrolą demokratyczną. Ustawa budżetowa musi ponownie stać się podstawowym planem finansowym państwa.

Art. 219 Konstytucji jest w tym zakresie jednoznaczny i stanowi: „Sejm uchwała budżet państwa na rok budżetowy w formie ustawy budżetowej”. A precyzuje to art. 109 Ustawy o Finansach Publicznych: „Ustawa budżetowa jest podstawą gospodarki finansowej państwa w danym roku budżetowym”.

Tu nie trzeba być konstytucjonalistą, aby wiedzieć, że na gruncie Konstytucji ustawa budżetowa jest podstawowym planem finansowym państwa. Stwierdzenie „w formie ustawy budżetowej” zamyka wszelkie dywagacje.

Tymczasem w ostatnich latach w finansach publicznych na masową skalę tworzone były rozwiązania służące wydatkowaniu środków publicznych poza kontrolą demokratyczną, poza kontrolą parlamentu, poza regulacjami ustawy o finansach publicznych, poza formalnym budżetem państwa, czyli poza Konstytucją. Konsekwencją tego była bezprecedensowa sytuacja

w historii, kiedy kolegium Najwyższej Izby Kontroli nie wyraziło pozytywnej oceny w przedmiocie absolutorium dla rządu za realizację ustawy budżetowej za 2022 rok. Stało się tak głównie dlatego, że rząd wyprowadził z ustawy budżetowej setki miliardów złotych do quasi-funduszy pozabudżetowych przy Banku Gospodarstwa Krajowego i w Polskim Funduszu Rozwoju.

W BGK powstało ponad 20 funduszy i programów, które nie podlegają rygorom procesu budżetowego, i których plany finansowe nie były dołączane do ustaw budżetowych. Zadłużenie funduszy wydających poza kontrolą parlamentu na koniec 2023 roku ekonomiści oszacowali na ponad 390 mld zł.

Nie można zacząć planu remontu czy wręcz odbudowy domu od rozważań, jakim kolorem wymalować ściany, jakie kupić meble, czy jakie dobrać firanki. Remont czy odbudowę domu zaczynamy od fundamentów. Tym fundamentem w finansach publicznych jest przywrócenie konstytucyjnej rangi ustawie budżetowej. Przywrócenie demokratycznej kontroli nad finansami publicznymi.

Zobacz relację
PAP z ogłoszenia
planu naprawy
finansów
publicznych

Jak uzdrowić system finansów publicznych – 25 rekomendacji dla rządu

Finanse publiczne jako system wymagają naprawy. Wyzwań i koniecznych działań w finansach publicznych jest niemal nieskończona lista. Pełna diagnoza została przedstawiona w publikacji *Stabilny i przejrzysty budżet pod kontrolą obywateli. Plan naprawy finansów publicznych* autorstwa dr. Sławomira Dudka i Ludwika Koteckiego.

Publikacja została zaprezentowana 18 grudnia 2023 r. na konferencji prasowej w warszawskim Centrum Giełdowym. Zawarliśmy tam diagnozę systemu finansów publicznych i przedstawiliśmy 25 rekomendacji, których realizacja pozwoli odbudować niszczone przez lata system.

25 rekomendacji dla nowego rządu mających na celu trwałe uzdrowienie systemu finansów publicznych

PRZYWRÓCENIE PRAWORZĄDNOŚCI W FINANSACH PUBLICZNYCH, PRZYWRÓCENIE ZGODNOŚCI BUDŻETU Z ART. 219 KONSTYTUCJI

1. Praworządność finansów publicznych = budżet zgodny z art. 219 Konstytucji
  - Biała księga finansów publicznych
  - Cykliczny raport stanu przejrzystości finansów publicznych
  - Koniec z funduszami pozabudżetowymi przy Banku Gospodarstwa Krajowego – tylko Skarb Państwa zaciąga dług publiczny
  - Jedna definicja długu

SILNE I STABILNE KRAJOWE RAMY BUDŻETOWE

2. Powołanie niezależnej rady fiskalnej
3. Przegląd i uszczelnienie możliwości omijania reguły wydatkowej
4. Przegląd procedur ostrożnościowych i sanacyjnych w regule długu
5. Koniec z trikami księgowymi w budżecie i regule wydatkowej
  - Koniec z przekazywaniem obligacji zamiast dotacji
  - Koniec z pożyczkami zamiast dotacji
  - Reguła wydatkowa musi obejmować wszystkie wydatki
  - Koniec z trikami w dochodach dyskrecyjnych w SRW
  - 2/3 Parlamentu akceptuje zmiany reguł
  - Klauzule wyjścia oparte na Konstytucji
6. Wdrożenie efektywnego planowania wieloletniego
7. Aktualizacja i wdrożenie reformy systemu budżetowego
8. Elastyczna nowelizacja budżetu w stanach nadzwyczajnych
9. Redukcja liczby funduszy, agencji, pełnomocników
10. Audyt i wzmocnienie Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych

WIĘCEJ JAWNOŚCI, PRZEJRZYSTOŚCI, KONSULTACJI I WIĘKSZY DOSTĘP DO DANYCH O BUDŻECIE

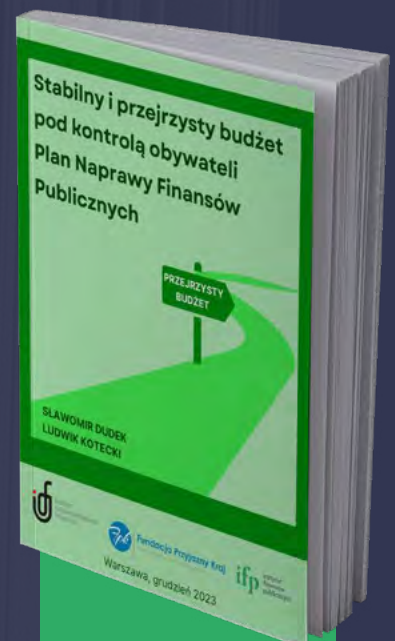
11. Rozszerzenie obowiązków informacyjnych w uzasadnieniu do ustawy budżetowej oraz w strategii zarządzania długiem
12. Zmiana akcentu w ustawie budżetowej na deficyt sektora finansów publicznych
13. Wzmocnienie i zwiększenie zakresu konsultacji społecznych ustawy budżetowej i strategii zarządzania długiem
14. Kodeks zasad komunikacji z obywatelami i rynkiem finansowym
15. Rejestr jednostek sektora finansów publicznych
16. Rejestr danin publicznych
17. Centralny rejestr umów sektora finansów publicznych
18. Wzmocnienie znaczenia oceny skutków regulacji (OSR)

PROSTE, PRZEJRZyste I PRZEWIDYWALNE PODATKI

19. Umowa społeczna tworzenia prawa podatkowego
20. Wzmocnienie zasad pewności opodatkowania
21. Ograniczenie częstości zmian w podatkach.
Ewaluacja systemu podatkowego w kontekście przejrzystości i skomplikowania

WZROSTOWI AUTONOMII SAMORZĄDÓW MUSI TOWARZYSZYĆ OTWARTOŚĆ I PRZEJRZYSTOŚĆ BUDŻETU

22. Naprawa mechanizmu wyrównawczego (tzw. janosikowego)
23. Nowa ustawa o dochodach samorządowych
24. Zabezpieczenie stabilności dochodów JST przed skutkami zmian prawnych w podatkach
25. Otwarty budżet samorządu

Całość
publikacji
do pobrania

Liczmy się w mediach

4244

CYTOWAŃ

przez media w 2023 r.
(średnio 14 razy dziennie)

50

WYWIADÓW
I FELIETONÓW
w najważniejszych
mediach

**ARTYKUŁ
Z KOMENTARZEM
DR. SŁAWOMIRA DUDKA**

**NAJCHĘTNIEJ CZYTANY
NA PORTALU TVN24
W 2023 R.**

Edukacja i popularyzacja wiedzy o finansach publicznych

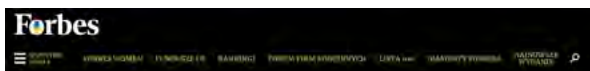
Umiemy wytłumaczyć obrazowo trudne kwestie.

W wynikach wyszukiwania w internecie sformułowane przez nas określenie „raj wydatkowy” pojawia się ponad 1700 razy. To hasło stało się powszechnie identyfikowane jako określenie wydatków realizowanych poza budżetem państwa bez kontroli Parlamentu.

Tak rząd PiS wyprowadza deficyt poza budżet. Prześwietlili "raj wydatkowy"

Fundusz Przeciwdziałania COVID-19 najczęściej pieniędzy wydał na rekompensaty wynikające z wysokiej inflacji w 2023 r. - pisze "Rzeczpospolita".

Sławomir Dudek o polskich finansach: „Budżet to patobudżet. Najważniejszy trik to raj wydatkowy Morawieckiego. Tam są wyprowadzane miliardy”

Budżet państwa jest fikcją, to patobudżet. Prawdziwy deficyt nie wynosi 68 mld zł, jak twierdzi rząd, a 235 mld zł – mówi dr Sławomir Dudek, prezes Instytutu Finansów Publicznych

Skąd taki deficyt w budżecie? Prof. Wojciechowski: raj wydatkowy premiera Morawieckiego

Mikołaj Kucica

8 listopada 2023, 10:42, 1 min czytania

Udostępnij artykuł

Według oficjalnych prognoz Ministerstwa Finansów tegoroczny deficyt całego sektora finansów publicznych sięgnie blisko 6 proc. PKB. Prof. Paweł Wojciechowski, ekonomista i były minister finansów, stwierdził w programie "Onet Rano Finansowo", że przyczyn tego zadłużenia trzeba szukać w wydatkach, nad którymi nie miał kontroli parlament.

Prof. Paweł Wojciechowski mówi o "wydatkowym raju premiera Mateusza Morawieckiego" | Foto: Filip Neumannko/REPORTER / East News

” *Gdyby nie było Instytutu Finansów Publicznych, nie mielibyśmy pojęcia, jak dużą część dochodów państwa rząd Prawa i Sprawiedliwości traktował jak swoją prywatną własność, nie informując o wydatkach nawet parlamentu. Gdyby następne rządy ulegały podobnej pokusie, powstrzyma je obawa, że IFP nieprawidłowości ujawni.*

– JOANNA SOLSKA, TYGODNIK POLITYKA

Filmy edukacyjne

W serii filmów edukacyjnych o finansach publicznych na kanale IFP na YouTube dr Sławomir Dudek objaśnia rachunek budżetowy, mechanizm powstawania deficytu i sztuczki rządzących, służące do maskowania deficytu i zadłużenia.

https://www.youtube.com/@IFP_OrgPL/videos

Doceniany głos w debacie publicznej

37852

**OBSERWUJĄCYCH NASZE MEDIA
SPOŁECZNOŚCIOWE**

37 852 obserwujących mają
łącznie konta: IFP, dr. Sławomira
Dudka i prof. Pawła
Wojciechowskiego

W 2023 eksperci Instytutu Finansów Publicznych brali udział w ponad 30 wydarzeniach naukowych, branżowych, społecznych i edukacyjnych.

Z naszej wiedzy i doświadczenia
korzystają instytucje państwowe:

SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ
POLSKIEJ

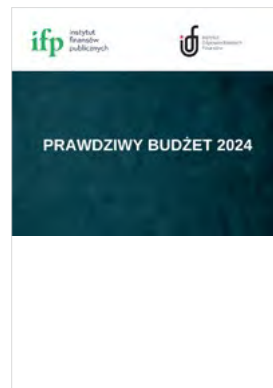

Publikacje

Łącznie w 2023 r. przygotowaliśmy 23 publikacje, w tym 7 raportów oraz 16 analiz i komentarzy.

23

PUBLIKACJE

Międzynarodowy raport „*Rządy prawa, nie pieniądza: Jak polski rząd wykorzystuje środki publiczne i fundusze unijne do niszczenia praworządności*” został przygotowany przez ekspertów Instytutu Finansów Publicznych, Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka i Międzynarodowej Federacji Organizacji Praw Człowieka oraz dziennikarzy: Mariusza Gierszewskiego, Radosława Grucę i Romana Imielskiego. Został zaprezentowany 10 października w Warszawie w siedzibie Senatu RP.

Raporty

[www.ifp.org.pl/
category/raporty/](http://www.ifp.org.pl/category/raporty/)

Analizy i Komentarze

[www.ifp.org.pl/category/
komentarze-i-analizy/](http://www.ifp.org.pl/category/komentarze-i-analizy/)

Edukacja i inicjatywy młodzieżowe

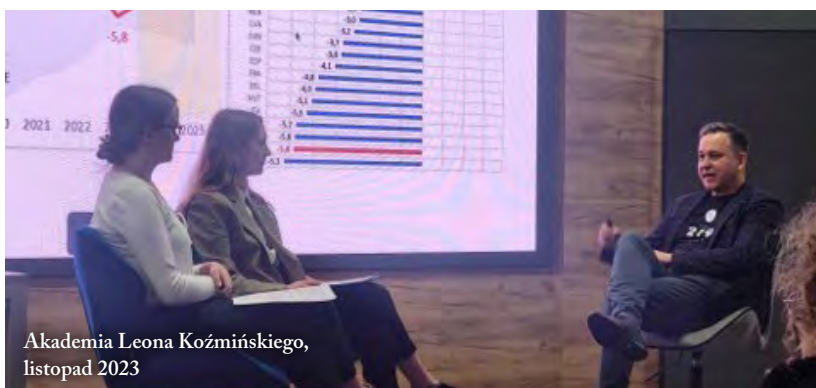

Campus Polska Przyszłości, Olsztyn, sierpień 2023

Happeningi, wykłady, spotkania z młodzieżą to ważna część misji Instytutu Finansów Publicznych

Rozdawanie ulotek przed Senatem, lipiec 2023

Akademia Leona Koźmińskiego, listopad 2023

Campus Polska Przyszłości, Olsztyn, sierpień 2023

Hit sezonu! Happening z „premierem Morawieckim”

W sierpniu 2023 r. w czasie konferencji Campus Polska Przyszłości w Olsztynie niezwykłą popularnością cieszyła się nasza satyryczna akcja „Fundusze i pełnomocnicy”.

Pod szyldem *Rządowe Fundusze Tego i Owego i Wydatków Wszelakich* można było „stworzyć” własny fundusz lub stanowisko pełnomocnika i zainscenizować uroczystość odbierania gratulacji z rąk premiera Mateusza Morawieckiego (z udziałem kartonowej podobizny polityka).

Przykłady kreatywności uczestników naszej zabawy:

RZĄDOWY FUNDUSZ WILLI
DLA WIERNYCH PARTII

NARODOWY FUNDUSZ WSPARCIA
PRODUKCJI ŻARÓWEK SPIRALNYCH

NARODOWY FUNDUSZ DS.
OCHRONY KONSTYTUCJI

NARODOWY FUNDUSZ ZDROWIA
ZWIERZĄT NFZZ

NARODOWY FUNDUSZ
KREDEK NIE-LGBT

RZĄDOWY FUNDUSZ
17 OGRANICZEŃ PRAW KOBIEC

RZĄDOWY FUNDUSZ
GRUSZEK NA WIERZBIE

FUNDUSZ PRZEPISANY
NA ŻONĘ

Była to okazja do tego, aby z młodzieżą w humorystycznej atmosferze podyskutować o niepokojącym zjawisku, jakim jest rozrost wydatków na powstające ad hoc instytucje lub na działalność pełnomocników o niejasnych zadaniach. Nowych „funduszy” powstało ponad 100.

Drugie życie rekwizytu. „Premier” zagrał z WOŚP

Figurę wykorzystaną do happeningu wystawiliśmy na licytację w ramach 32. Finału Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy.

Hojny zwycięzca kupił ją za 1005 zł. W ten sposób kartonowy „premier Morawiecki” miał możliwość dwukrotnie przyczynić się do czegoś dobrego. Najpierw występując w akcji edukacyjnej, a następnie jako przedmiot aukcji charytatywnej.

Współpracujemy ze Studenckim Kołem Naukowym Ekonomii Politycznej w Szkole Głównej Handlowej oraz z Kołem Naukowym Ekonomii, Polityki i Społeczeństwa TIGER na Akademii Leona Koźmińskiego.

A w 2024 roku...

Po 5000 zł będą mogli zdobyć autorzy najlepszej pracy licencjackiej oraz najlepszej pracy magisterskiej na temat finansów publicznych.

Konkurs organizujemy z Fundacją Wolności Gospodarczej jako partnerem. Patronatem objął go Przewodniczący Komisji Budżetu i Finansów Publicznych Senatu RP Senator Kazimierz Kleina oraz Rektor Szkoły Głównej Handlowej, prof. dr hab. Piotr Wachowiak. Konkurs jest inicjatywą w ramach Roku Edukacji Ekonomicznej ogłoszonego przez Senat RP. Instytut Finansów Publicznych jest partnerem obchodów.

Termin przyjmowania prac mija 7 października 2024 r. Zgłoś się już dziś!

5000 zł

GŁÓWNA
NAGRODA

Konkurs
na pracę
dyplomową

[www.ifp.org.pl/
konkurs](http://www.ifp.org.pl/konkurs)

Finanse samorządów

Co trzecia publiczna złotówka wydawana jest w samorządach. Obywatele mają prawo do kontrolowania lokalnych budżetów, w tym do wpływania na decyzje o wydatkach.

- **Otwarte budżety samorządu terytorialnego.** IFP zainicjuje cykl analiz jednostek samorządu terytorialnego pod kątem informowania mieszkańców o lokalnych finansach i włączania ich w konsultacje i decyzje budżetowe. Częścią projektu będą dyskusje panelowe z udziałem różnych interesariuszy na kilku znaczących konferencjach w całej Polsce.
- **Rejestry umów.** Znaczna liczba samorządów publikuje rejestry umów zawieranych przez urząd na zakup towarów lub usług. IFP planuje zbadać te rejestry i opracować narzędzia oceny, umożliwiające tworzenie rankingu jednostek samorządu terytorialnego, premiującego dobre praktyki, takie jak: kompletne i aktualne dane, dostępność dla mieszkańców, forma publikacji danych umożliwiające ich przetwarzanie.

” *Instytut Finansów Publicznych rzetelnie, konsekwentnie, w sposób przejrzysty informuje o stanie finansów państwa. Dzięki przystępnym i czytelnym sposobom komunikacji wiadomości te trafiają do szerokiego grona obywateli. IFP wypełnia w ten sposób swą misję monitorowania stanu finansów publicznych, ale spełnia także ważną funkcję publiczną w zakresie edukacji ekonomicznej społeczeństwa. W zalewie sprzecznych informacji, napływających z różnych źródeł, dzięki aktywności publikacyjnej IFP otrzymujemy prawdziwą i aktualną wiedzę o stanie finansów państwa.*

– ELŻBIETA ADAMOWICZ, CZŁONKINI RADY PROGRAMOWEJ IFP

” *Instytut Finansów Publicznych trafił w idealny moment. Powstał w sychłowym okresie rządów PiS, które doprowadziły nie tylko do znacznego deficytu budżetowego, ale także do drastycznego łamania procedur zarządzania finansami państwa. IFP był jedną z pierwszych instytucji zwracających uwagę na to niepokojące zjawisko. Stworzyli go ekonomiści, mający duże doświadczenie w pracy w Ministerstwie Finansów i znający od wewnątrz funkcjonowanie ministerstwa, sposób tworzenia budżetu, ściągania podatków i wydawania publicznych pieniędzy. Instytut nie jest powiązany z żadną partią, a jego ekspertyzy mogą być przydatne dla rządu, który powstał po wyborach 15 października i który odziedziczył znajdujące się w chaosie, niezrównoważone finanse państwa. IFP może też być intelektualnym zapleczem dla Rady Fiskalnej, do której powstania zobowiązał się rząd w Krajowym Planie Odbudowy.*

– WITOLD GADOMSKI, GAZETA WYBORCZA

Finanse Instytutu Finansów Publicznych

Nasza działalność popularyzatorska oraz eksperckie analizy i inne publikacje IFP przygotowywane są m.in. dzięki darowiznom od instytucji i osób, które wspierają naszą misję i dzielą się naszymi wartościami.

Startujemy również w konkursach grantowych. Naszym celem jest tworzenie i udostępnianie wartościowych analiz i eksperckich opinii oraz zwiększenie standardów przejrzystości w finansach publicznych w Polsce.

Pamiętaj, że swoją *darowiznę możesz odliczyć od podstawy opodatkowania* i dzięki temu zapłacisz niższy podatek.

Jeśli chcesz wiedzieć, w jaki sposób rząd wydaje Twoje pieniądze i mieć wpływ na to, w jaki sposób politycy się z tego rozliczają, to przyłącz się do naszych działań i [wspieraj finansowo](#) IFP.

Cele IFP

Fundacja przyjmuje za swoje cele:

- propagowanie i rozpowszechnianie idei stabilnych, efektywnych i przejrzystych finansów publicznych oraz skutecznego, prostego, przewidywalnego i jasnego systemu danin publicznych,
- działalność na rzecz prawa obywateli do zrozumienia i wpływania na sposób pozyskiwania i wydawania środków publicznych (propagowanie społecznej kontroli nad finansami publicznymi) oraz przeciwdziałanie zjawiskom niepożądanym w obszarze finansów publicznych,
- rozwój idei wolności gospodarczej, z uwzględnieniem wyzwań dotyczących klimatu i środowiska,
- ochronę demokratycznego państwa prawa.

” *W imieniu Zarządu, Rady Programowej i Zespołu Fundacji chcę wyrazić wdzięczność Darczyńcom i Partnerom, którzy zaufali nam i zdecydowali się wspierać finansowo działalność IFP. Nie da się budować społeczeństwa obywatelskiego bez pieniędzy, a zatem bez zrozumienia i wsparcia ze strony świadomych obywateli. To między innymi dzięki Wam mogą się rozwijać organizacje pozarządowe, w tym również takie jak Instytut Finansów Publicznych.*

– PATRYCJA SATORA, WICEPREZESKA ZARZĄDU
INSTYTUTU FINANSÓW PUBLICZNYCH

Numer konta do wpłat

Fundacja Instytut Finansów Publicznych:
18 1140 2004 0000 3402 8330 2796 (mBank)
W tytule przelewu: *darowizna na cele statutowe*

Instytut Finansów Publicznych
ul. Tyniecka 12 lok. 2/3
02-630 Warszawa
biuro@ifp.org.pl
www.ifp.org.pl

Nasza misja jest Ci bliska?

Wspieraj nas finansowo. To dzięki darczyńcom takim jak Ty realizujemy nasze zadania!

www.ifp.org.pl/wspieraj-nas